

Visie op ervaringsdeskundigheid

Ik heb begin jaren negentig in de psychiatrie gezeten. Van die tijd was ik één van de grootste criticasters. Er was geen zorg op maat, patiënten werden alleen op de minpunten beoordeeld en het was het systeem van je hoeft niet meer te denken, er wordt voor je gedacht.

Daarom voelde ik me geroepen om als gastspreker op scholen voorlichting te gaan geven over schizofrenie. Dat ging niet zonder slag of stoot. Op Peelland College moest op hoog directeursniveau overlegd worden of ze wel een psychiatrische patiënt moesten toelaten tot de klassen. Ik had goede connecties binnen Peelland College anders was het niet doorgegaan. Mijn hulpverleenster zei jij draait er van door. Dit kunnen psychiatrische patiënten helemaal niet. Het werd echter een succes.

In die tijd had ik al het idee dat er ervaringsdeskundigen in de psychiatrie moesten werken. Zij kennen de psychische ziekte uit ervaring en ze hebben het fingerspitzengefühl wat de hulpverlener niet heeft.

Ik kwam in het jaar 2000 te werken bij Stichting Queste, een stichting op het gebied van geestelijke gezondheidszorg. Ik kwam met cliënten uit de psychiatrie te werken maar die patiënten hingen zo aan mij dat ze mij gingen claimen. Ik kon mijn grens niet stellen. Verder waren er ook dominante karakters en die denderden over mij heen.

Maar ik bleef mijn theorie over ervaringsdeskundigen trouw. IK vind zelfs dat ervaringsdeskundigen specialistisch moeten zijn. Voor iedere psychische ziekte die er op de afdeling zit of onder een fact-team valt moet een ervaringswerker zitten die dezelfde ziekte heeft. Werken met ervaringswerkers, dat is de toekomst vind ik.

Nadelen wat ervaringswerkers betreft zijn; er zit veel kaf onder het koren. Zo zijn er ervaringswerkers die zich als hulpverlener opstellen en boven de cliënt opstellen in plaats van op gelijk niveau op te treden. Verder heb je ook ervaringsdeskundigen die niet de kwetsbaarheden van de cliënt begrijpen en er van uitgaan dat de cliënt maar net zo perfect moet zijn als hij zelf is. Ook heb je ervaringswerkers die graag met de grote jongens van de psychiatrie meedoen en van de cliënt uit de psychiatrie

vervreemden. Een ervaringswerker moet zeer kritisch ten opzichte van de hulpverlening staan.

Bij het Fact team Deurne heb ik goede ervaringen met een ervaringswerker. Hij stuurde mij een mailtje dat hij kennis met mij wou maken. Door slechte ervaringen in de privésfeer met ervaringswerkers stond ik daar afwijzend tegenover.

Later heb ik hem toch toegelaten. Ik ben blij met hem. Hij is een vast vertrouwenspunt binnen de GGZ waarbij hulpverleners nogal eens vaak van werkplek verwisselen.

Een goede ervaringswerker leert net zoveel van de cliënt als de cliënt van hem. In het begin moet je als ervaringswerker alleen maar luisteren, dan is de cliënt de leraar en jij de leerling. Later staat er een gelijke verhouding tegenover. Ik denk dat ze kunnen zorgen dat zorgmijders terugkeren in de psychiatrie. Zij begrijpen immers waarom de zorgmijder is afgeknapt op de psychiatrie, vooral omdat ze ook cliënt van de psychiatrie waren.

Ik geloof dat ervaringswerkers in de participatiemaatschappij de toekomst is. Zij moeten in grote getale in de geestelijke gezondheidszorg werken natuurlijk ook met B-verpleegkundigen en psychiaters.

Mijn ervaringswerker zegt altijd als hij bij mij vertrekt ik heb weer veel van je geleerd. Ik zeg dat tegen hem ik heb vandaag ook veel van jou geleerd. Zo moet het zijn.

Ervaringswerkers, het is de emancipatie van de patiënt. Zij hebben van hun beperking een kwaliteit gemaakt. Ervaringswerkers maken van een patiënt een cliënt.

Dit is het einde van mijn verhaal.

Henk Driessen, ervaringsdeskundige

Deurne